

SYMBOLGUIDE

ALLA VAROR 0=Obligatorisk märkning F=Frivillig märkning

CE-märket betyder att tillverkaren lovar att varan uppfyller de säkerhetskrav som EU ställer för just den produktgruppen. Märket är inte tänkt för konsumenterna utan som information till tull och kontrollmyndigheter att varan får säljas fritt i alla länder.

e-märket ska visa att mängden (i liter, kilo etc) på färdiga förpackningar stämmer. Det förpackande företaget sätter självt på märket, efter att ha uppfyllt europeiska kvalitetskrav och blivit certifierat (godkänt) av Sveriges Provvnings- och Forskningsinstitut (SP).

LIVSMEDEL

Krav-märket garanterar att livsmedel är ekologiskt framställda, utan konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel, att djuren skötts och att de får utlopp för sina specifika behov och beteendemönster.

Demetermärket är också ett miljömärke för livsmedel, med regler som liknar dem för KRAV. Märkningen sköts av Demeterförbundet.

Nykkelhålet är Livsmedelsverkets symbol för fiberrika eller fettsnåla livsmedel. Naturligt magra eller fiberrika varor märks inte. Inga miljöaspekter ingår.

Sädesaxet visar att förpackningen innehåller glutenfritt livsmedel som uppfyller Livsmedelsverkets krav på "livsmedel för särskilda näringsändamål". Märkning kräver tillstånd av Svenska Celiakiförbundet.

Smak är ett kvalitetsmärke på potatis som finns i två kvalitetsklasser för hushåll - klass 1 (bäst) och klass 2. Märket grundar sig på kvalitetsregler fastställda av Stiftelsen Potatisbranschen (SPB).

Rättvisemärket är ett "etiskt" märke som innebär att varorna ska ha odlats av småbönder i tredje världens områden där social, ekonomisk och demokratisk utveckling gynnas. Märkning utfärdas av Föreningen för Rättvisemärkning, där hjälporganisationer, fackförbund, konsumentorganisationer och kyrkliga samfund är medlemmar.

För genmodifierad mat finns inte någon symbol, men svensk överens om att märka produkter där en genförändring kan analyseras.

livsmedelsindustri och svensk handel har kommit

MILJÖ

Svanen är den officiella nordiska miljömärkning. Den finns på en mängd olika typer av varor, dock inte livsmedel. För svanemärkningen görs en miljöbedömning av livscykeln från råvara till avfall och dessutom ska produkten verkligen fungera. I Sverige sköts miljömärkningen av SIS Miljömärkning.

Bra Miljöval eller Falken är Naturskydds-föreningens miljömärke och ges till de produkter som uppfyller deras kriterier. Det tar hänsyn till en produkts hela livscykel men däremot inte till hur produkten fungerar. Märkningen utfärdas av Naturskydds-föreningen i samarbete med Ica, KF och Dagab

EU-blomman är EUs miljömärke. Detta är än så länge ovanligt i Sverige och finns bara på ett fåtal produkter, till exempel färger och tvättmaskiner.

FSC är ett internationellt system för miljömärkning av skogsråvara, exempelvis trävirke. Det visar att skogsbruket bedrivits ansvarsfullt, med hänsyn till miljö, anställningsförhållanden med mera. I Sverige administreras märkningen av bland andra Naturskydds-föreningen och Världsnaturfonden. FSC betyder Forest Stewardship Council.

Blå ängeln är ett officiellt tyskt miljömärke. Det finns bara på ett fåtal produkter i Sverige.

Ekologisk jordbruksprodukt EU-logotype för ekologisk matproduktion. En helt ny märkning inom EU (feb. 2000) som får användas i alla EU-länder. Produkterna ska uppfylla kraven för ekologisk produktion och kontrolleras i Sverige av KRAV eller Svenska Demeterförbundet

Finns på batterier och visar att de inte får kastas bland de vanliga soporna. Batteriet ska läggas på speciella samlingsställen eller lämnas tillbaka till butiken. Under symbolen står typ av batteri: Hg (kvicksilver), Cd (kadmium) eller Pb (bly).

Returpilarna är inget egentligt miljömärke utan snarare industrins förpackningsmärkning på bland annat glas, papper och aluminiumburkar. Hittills (augusti 1998) har inte pilarna gett konsumenterna någon användbar information, men i höst kommer internationella regler som säger att pilarna endast får användas i betydelsen återvinningsbar.

Pandan är inget miljömärke. Det enda märket visar är att en viss del av varans pris går till Världsnaturfonden (WWF).

Naturens Bästa (alternativt Nature's best) står för kvalitetsmärkt ekoturism i Sverige. Märkningen bygger på krav som Ekoturismföreningen och Sveriges Rese- och turistråd satt för miljöanpassad och lokalförankrad upplevelseturism i natur.

Utöver dessa symboler har företag och affärskedjor egna märken för varor med "miljöprofil". Det är till exempel Skona och Sunda (Ica), Änglamark (KF), Fauna (Vivo) och Svenskt Sigill (Kungsörnen).

KEMIKALER

Varningssymbol för mycket giftig eller giftig produkt. Kan ge bestående eller livshotande skador om den andas in, hamnar på huden eller man får den i sig. Exempel: metanol.

Varningssymbol för hälsofarlig produkt som kan ge skador om den andas in, hamnar på huden eller man får den i sig. Vissa produkter kan ge allvarliga skador om de används länge. Exempel: toluen (finns i exempelvis lim).

Varningssymbol för miljöfarlig produkt. Exempel: ammoniak.

Svalan betyder att varan är allergigodkänd av Astma- och Allergiförbundet. Den finns på tvättmedel, hygienartiklar, målarfärger, byggprodukter och annat.

Varningssymbol för frätande produkt, som kan ge frätsår på huden och bestående skador i matstrupen och på ögonen. Exempel: kaustiksoda.

Varningssymbol för måttligt hälsofarlig produkt, som exempelvis kan vara farlig om barn får den i sig. Vissa produkter kan ge huvudvärk, uttorkning av huden och andra besvär. Exempel: aceton.

Varningssymbol för mycket brandfarliga och lätt-antändliga vätskor, till exempel koncentrerad sprit, koncentrerad spolarvätska och bensin. Varnar även för extremt brandfarliga drivgaser i sprayburkar.

N-märket visar att nickelhalten i ett smycke eller dörr-handtag är lägre än Socialstyrelsens gränsvärde på 0,05 procent. Kontrollen görs av Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP).

APPARATER OCH ELUTRUSTNING

Energideklarationen finns på kylar, frysar, tvättmaskiner, torktumlare. Märket gör det lättare att jämföra hur mycket energi olika modeller förbrukar. Grönt betyder låg förbrukning, rött betyder hög.

TCO'01 Mobile Phones är en kvalitets- och miljömärkning för mobiltelefoner. Det ställs krav inom tre områden: emission (strålning), ergonomi och ekologi.

En bildskärm som är certifierad enligt TCO'03 Displays garanterar en bra bildkvalitet med utmärkt färgåtergivning. Skärmen är ett bra miljöval eftersom den klarar TCO Developments höga krav gällande spridning av miljöfarliga ämnen vid tillverkning och återvinning. Den har låg energiförbrukning och är säker att använda.

S-märket visar att en elprodukt uppfyller gällande säkerhetskrav. Kontroll görs av Semko, som är ett opartiskt provningslaboratorium. S-märket ersätter inte CE-märket.

Stänkskyddad utrustning.

Sköljtät utrustning. Tål mer vatten än Strilsäker.

Dubbelisolerad utrustning.

Likström

Skyddsjordad utrustning.

Dessa och andra märken på elektriska apparater motsvarar S och har utfärdats av Semkos motsvarighet i andra länder i Europa. N=Norge, D=Danmark, FI=Finland, DVE, GS och T V=Tyskland, Kena Eur=Holland. De följande märkena på sidorna är alla OBLIGATORISKA.

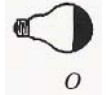
Strilsäker utrustning. Tål mer vatten än Stänkskyddad.

Vattentät utrustning.

Växelström

Armatursymbol som tål lampor med spegel i (toppförspeglade lampor). Tål även vanliga lampor utan spegel.

TVATTMARKEN

Tvättas i fylld tvättmaskin vid den vattentemperatur som står i baljan. Normal centrifugering. Siffrorna i baljan (30 C-95 C) anger gradtal.

Fintvätt. De två strecken under betyder extra stor försiktighet. Normal sköljning. Normal centrifugering.

Syntetvätt. Tvättas i halvfylld maskin i temperatur som står i baljan. Strecket under betyder stor försiktighet. Centrifugering endast en minut, i separat centrifug endast en halv minut.

Endast handtvätt med försiktig behandling. Maximalt 40 C.

Ej vattentvätt

Ej kemtvätt

Kemtvätt i alla vanliga rengöringsmedel, inklusive alla som anges med symbolerna P och F.

Kemtvätt med tetrakloreten, monofluortriklormetan och de som anges med symbolen F.

Kemtvätt med tetrakloreten, monofluortriklormetan och de som anges med symbolen F. Begränsningar i vattentillförsel, bearbetning och/eller temperatur. Självbetjäning ej tillåten.

Kemtvätt i trifluortrikloreten och tvättnafta.

Kemtvätt i trifluortrikloreten och tvättnafta. Begränsningar i vattentillförsel, bearbetning och/eller temperatur. Självbetjäning ej tillåten.

Klorblekning tillåten

Ej klorblekning

Torktumling vid normal temperatur.

Torktumling vid låg temperatur.

Ej torktumling.

Plagget ska hängas efter tvätt.

Plagget ska droptorka.

Plagget ska plantorka.

Torkas ej i solen.

Strykning i låg temperatur (högst 110 C). Polyamid (nylon), akryl.

Strykning i mellantemperatur (högst 150 C). Ull, polyester.

Strykning i hög temperatur (högst 200 C). Bomull, lin, viskos.

Ej strykning eller varmmangling.

ANDRA MARKEN

Märket visar att mängden hälsoskadliga ämnen i kläder ligger under internationellt antagna gränsvärden. Systemet finns i flera länder och kallas Ökotex. Märkning i Sverige godkänns av Institutet för Fiber och Polymer teknologi (IFP).

F

Varningsmärke som visar att en leksak inte är lämplig för barn under tre år. Om det finns en skriven varning intill är inte symbolen nödvändig.

O

Visar att en bilbarnstol är godkänd av Vägverket enligt svenska krav, som är strängare än de europeiska.

F

Boverkets typgodkännande. Visar att byggmaterial, värmesystem med mera är godkända enligt gällande krav. I vissa fall är märket obligatoriskt, till exempel när det gäller mätare.

F

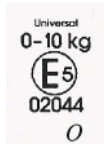
Möbelfakta visar att en möbel uppfyller vissa krav när det gäller hållfasthet, brand, säkerhet, miljö och ytors motståndskraft. För att få ha märket måste möbelen ha testats av ett godkänt provningsinstitut.

F

Varningsmärke för trafikfarliga läkemedel.

O

Visar att en bilbarnstol är godkänd av Vägverket enligt europeiska krav. Här ett exempel på hur det kan se ut.

O

Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut, SPs, certifieringsmärke. Finns på byggmaterial, mätutrustning, värmesystem med mera. Märket står för att produkten är kontrollerad av SP, som kan ställa högre krav än Boverket.

F

Kattfoten är SP:s äkthetsmärke för guld, guld- och platinasmycken över ett gram, som är märkta med 18k eller 750 och 14 k eller 585 ska antingen märkas med kattfoten eller med namn stämpel (svensk tillverkare/svensk importör).

O

E-plantan är ett märke för växter som är särskilt utvalda för svenska förhållanden. Växterna är provodlade i Sverige och är art- respektive sortäktade. Det betyder att oavsett var i landet och från vem man har köpt plantan så skall det vara samma växt. Växterna är utvalda så att bekämpningsbehovet ska vara så litet som möjligt.

O

Cykelfakta är en frivilligt system för provning och certifiering av ungdoms- och vuxencyklar. För att erhålla CYKELFAKTA måste cykeln vara godkänd av SVENSK MASKINPROVMNG.

O

Källa: Råd & Rön (www.radron.net/symbol), m.fl.